

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ของผู้ปกครองในเขตชุมชนแออัด ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น จำนวน 300 คนสุ่มจาก 10 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนเทพารักษ์ตอนที่ 1 – ชุมชนเทพารักษ์ตอนที่ 5 ชุมชนพัฒนาเทพารักษ์ ชุมชนโนนหนองวัด 2 ชุมชนหลักเมือง ชุมชนหนองแวงตราฐ 1 และชุมชนมิตรภาพ โดยใช้วิธีการสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่แบบสัมภาษณ์ ชนิดมีโครงสร้าง มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. ผู้ปกครองในเขตชุมชนแออัด เทศบาลนครขอนแก่น ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/ เดือน การศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษา สมาชิกในครัวเรือน 4 – 6 คน ส่วนมากรับทราบข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษาจากโทรทัศน์และวิทยุ ผลจากการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการศึกษาในชุมชนแออัดของผู้ปกครอง ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ทั้ง 3 รูปแบบได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยที่ความต้องการการจัดการศึกษานอกระบบมากกว่า 2 รูปแบบ การศึกษาในระบบจะมีความต้องการลำดับรองลงไป ส่วนการศึกษาตามอัธยาศัยอยู่ในความต้องการลำดับสุดท้าย และเมื่อพิจารณารายละเอียดของระบบการศึกษาในแต่ละด้านของระบบการศึกษาประกอบด้วย ด้านหลักสูตร (จุดมุ่งหมาย วิธีสอน และกิจกรรมการเรียนการสอน) ด้านช่วงอายุของผู้เรียน ด้านช่วงเวลาของการเรียนการสอน ด้านการประเมินผล ด้านเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา และด้านสถานที่ รวม 6 ด้าน ผลจากการศึกษามีดังนี้

1.1 ความต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาในระบบ โดยภาพรวมของทั้งระบบอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ในด้านเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาและด้านสถานที่ มีระดับความคิดเห็น ระดับมากที่สุด ส่วนด้านหลักสูตร ด้านช่วงอายุ ด้านช่วงเวลา ด้านการประเมินผลอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อสังเกตว่า ในด้านหลักสูตรในประเด็นของจุดมุ่งหมายและกิจกรรมการเรียนการสอนมีระดับความคิดเห็นส่วนนี้ในระดับมากที่สุด

1.2 ความต้องการรูปแบบการจัดการศึกษานอกระบบอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษาและสถานที่ มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านหลักสูตร ด้านช่วงอายุ ด้านช่วงเวลา และด้านการประเมินอยู่ในระดับมาก โดยมีข้อสังเกตว่าในด้านหลักสูตรเป็นประเด็นของจุดมุ่งหมาย มีความคิดเห็น ในระดับมากที่สุด

1.3 ความต้องการรูปแบบการจัดการศึกษาตามอัธยาศัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

2. รูปแบบการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตามความต้องการของผู้ปกครองในชุมชนแออัด ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ได้สังเคราะห์ จากแบบสัมภาษณ์จำนวน 300 ชุด และข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด ด้วยการใช้ค่าความถี่ พบว่า รูปแบบการศึกษาตามความต้องการของผู้ปกครองในชุมชนแออัดตามพระราชบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มีลักษณะของการผสมผสานระหว่างรูปแบบการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ ซึ่งครอบคลุมทั้ง 6 ด้าน ดังนี้พบว่า

2.1 ด้านหลักสูตร

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

ควรเป็นจุดมุ่งหมายที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา และมีความสุข
2. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกของการทัดเทียมกันในสังคม
3. เน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้
4. มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในเนื้อหาสาระที่มีความยืดหยุ่นสูงและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. มุ่งเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่เด็ก

วิธีสอน

1. ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงในการฝึกอบรมอาชีพจากวิทยากรที่ปฏิบัติจริงในชุมชน
2. ใช้วิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างหลากหลาย
3. ควรเป็นวิธีสอนที่มีความยืดหยุ่นต่อการใช้สถานที่ต่างๆ เป็นแหล่งการเรียนรู้เพื่อให้ผู้สนใจมาเรียนได้ในเวลาที่สะดวก

เนื้อหา

1. เน้นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพที่น่าสนใจและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง
2. ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกเรียนในสิ่งที่ตนเองชอบและถนัดได้อย่างอิสระ
3. จัดหลักสูตรอบรมอาชีพหลายรูปแบบสำหรับแม่บ้านผู้ด้อยโอกาส

กิจกรรมการเรียนการสอน

1. จัดทำสื่อรูปแบบต่างๆ ให้มีความแปลกใหม่และน่าสนใจ
2. เด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนทุกขั้นตอน
3. สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน
4. คำนึงถึงความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กเป็นสำคัญในการจัดการศึกษา
5. จัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและสติปัญญาผู้เรียน

6. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
7. จัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง
8. จัดให้มีห้องสมุดเคลื่อนที่ในชุมชนเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้

2.2 ด้านช่วงอายุ

ผู้เรียนทุกเพศทุกวัยสามารถเรียนได้ตามความถนัด ความสนใจ ไม่มีข้อจำกัดเรื่องอายุ

2.3 ด้านช่วงเวลา

ทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตจัดเวลาในการทำกิจกรรมเพิ่มเติมด้วยการเพิ่มเวลาเรียน

2.4 ด้านการประเมินผล

1. สถานศึกษามีหน้าที่จัดทำหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติในการจัดและประเมินผลอย่างหลากหลายวิธี
2. เน้นการประเมินภาคปฏิบัติและเจตคติให้มีความเหมาะสมกับสาระการเรียนรู้ของผู้เรียน
3. การประเมินผลสามารถปรับเปลี่ยนตามสภาพและศักยภาพของผู้เรียนทั้งนี้ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

2.5 ด้านเงื่อนไขการสำเร็จการศึกษา

ใช้เวลาเรียนประมาณ 12 ปี เพื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผ่านเกณฑ์มาตรฐานในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มและผ่านการประเมินว่าจบหลักสูตรจึงจะสำเร็จการศึกษา และควรได้ประกาศนียบัตร วุฒิบัตรแสดงว่าได้ผ่านการเรียนหรือการอบรมในหลักสูตรไว้เป็นหลักฐาน

2.6 ด้านสถานที่

สามารถเปลี่ยนแปลงโยกย้ายตามความสะดวกและความเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ทุกพื้นที่ในชุมชนหรือท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาระยะสั้น (นอกระบบได้) ถ้าหากผู้เรียนต้องการมีโรงเรียนในชุมชนแออัดที่มีอาคารเรียนและอุปกรณ์เรียน

The purpose of this study was to survey the opinions of parents in slum area Khon Kaen municipality, on the education management model regarding the New Education Act 1999. The samples of the study were 300 families from 10 slum communities namely Thaparuk 1 to 5, Pattana Thaparuk, Nong Wat 2, Lukmuang, Nong Wang Tra-choo 1 and Mitraparb. All samples are selected by Quota Sampling. The tool utilized to survey the data was questionnaires with the reliability of 0.95

The findings of the study are as follows :

I. Parents' background.

The majority of the parents in slum area Khon Kaen municipality are women. The family income in average is less than 5000 baht a month .The number of family member is between 4 to 6 and their education background was elementary school level.

II. Parents' requirement on Education management model regarding the New Education Act 1999.

2.1 Parents in slum area Khon Kaen municipality as a whole agree with 3 education management system which are formal education, informal education and home school, but the degree of their requirement is informal education, formal education and home school respectively.

2.2 For their opinions about each aspect, the degree of agreement towards each aspect is accreditation condition , location, curriculum, age, duration and evaluation.

III. Education Management Model as required by the parents in slum area Khon Kaen municipality.

The education management model as required by the parents in slum area Khon Kaen municipality according to the opinion survey revealed that the integrated model of formal and informal education is mostly preferred. And 6 factors concerning education management mentioned were :

I. Curriculum

Data collected from the survey showed that the objectives of the curriculum should encourage the following attributes of their students :

1. Being a person of merit, intelligence and happiness .
2. Sense of equality and equity.
3. Ability in implementation of acquired knowledge.
4. Acquisition of flexible content .
5. Having ethics and morals

II. Methodology

The data from the survey showed that methods of teaching should

1. encourage practical training from professional person in the community.
2. be child -centered in various aspects.
3. provide various opportunity for students to use learning center in different convenient time.

III. Contents

It was indicated that the content should

1. be interesting and useful for practical real life.
2. serve the students' individualization and ability.
3. be organized in term of various professional training for housewife.

IV. Teaching and Learning activities

1. Interesting and creative instructional media should be made in different styles.
2. Students must participate in all process of teaching.
3. Self-directed learning through provided instructional media should be encouraged.
4. Students' ability should be considered as an important factor in education management.
5. Teaching and learning process should be in accordance with local circumstance and student intelligence.
6. Teaching activities should focus on practical experience of students.
7. Mobile library should be available in community as a knowledge-searching and learning center.

V. Learners' age

Students of all ages and sex should be allowed to study according to their interest and ability.

VI. Duration of time

1. Everybody could learn all through his life.
2. Add more time for more activities.

VII. Evaluation

1. School must be responsible for the variety of assessment criterion and implementation of those.
2. Practice and attitude should be appropriately evaluated.
3. Evaluation could be adjusted according to students' proficiency and situation.

VIII. Graduation requirement

1. Period of basic education is about 12 years.
2. Students must pass all 8 contents and be evaluated as a graduate.
3. Students should receive certificate of learning or training experience.

IX. Venue

1. Studying venue should be mobile according to students' and local convenience.
2. Short time training or learning activities should be organized according to the requirement of the students.
3. There should be a school with sufficient buildings and teaching equipment in the slum area.